

ДОВІДКА ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

з/п	Уповноважений орган	Редакція частини проєкту ДДП/Звіту про СЕО, до якого вилучено зауваження (пропозиції)	Зауваження / пропозиції	Спосіб врахування (повністю враховано, частково враховано або обігнунтовано відхилено)	Обґрунтування
1	2	3	4	5	6
До проєкту ДДП «Програма охорони навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021-2025 роки» (далі - Проєкт)					
1	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)		На підставі отриманої інформації зроблено висновок, що у Програмі та Звіті аналіз впливу ДДП на клімат, передбачений пунктом 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», не проведено. Рекомендовано використовувати документ Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування».	Враховано	Кліматичні умови Хмельницької області зумовлені її географічним положенням. Загалом клімат області помірно-континентальний з досить теплим літом і м'якою зимою. За даними Хмельницького обласного центру з гідрометеорології середня річна температура повітря у 2019 році становила 10,04 °С, а за останні 5 років – 8,7-10,5 °С тепла. Середня річна кількість опадів у 2019 році становила 538 мм, за останні 5 років – 336-687 міліметрів. Згідно з аналізом даних спостережень за останні п'ять років, середня температура набула тенденції до збільшення. За даними гідрометеорологічної служби області останні роки характеризуються помітним збільшенням повеней та паводків на території Хмельницької області. Набули значного розвитку процеси підйому ґрунтових вод, що призводять до підтоплення значних територій як сільськогосподарського призначення, так і населених пунктів.

1	2	3	4	5	6
				*	<p>Перероблення сировини ресурсоцінних компонентів побутових відходів з 2011 року по 2019 рік зросло на 0,36-0,76 %.</p> <p>Захоронення значних обсягів побутових відходів обумовлює утворення і накопичення звалищного газу, який містить метан та інші парникові гази, що негативно впливає на стан атмосферного повітря та є вагомим фактором зміни клімату.</p> <p>Відповідно до заходів Програми основні види діяльності, які можуть мати прямий чи опосередкований вплив на зміну клімату, це будівництво, реконструкція систем водопостачання та водовідведення і пов'язані з ними земляні, будівельні, зварювальні роботи.</p>
2	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)		У Проекті не оцінюються негативні наслідки зміни клімату, не включено відповідні показники до екологічних індикаторів для моніторингу наслідків виконання Проекту для довкілля.	Не враховано	<p>Заходи програми спрямовані на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, негативні наслідки зміни клімату за результатами виконання заходів програми не передбачаються.</p>

1	2	3	4	5	6
3	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)	Таблиця діяльності та заходи охорони навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021-2025 роки» Додатку 2 розділів «Заходи щодо покращення якості атмосферного повітря», «Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів, збереження природно-заповідного фонду»	Рекомендовано переглянути для усіх заходів що потенційно зменшують викиди парникових газів та/або збільшують потенціал поглинання парникових газів, визначити окремою колонкою відповідні показники викидів та поглинань парникових газів в одиницях тонн CO2-еквіваленту. Також запропоновано передбачити більше заходів, що сприятимуть адаптації території області до негативних наслідків зміни клімату.	Враховано частково	При розробленні розпорядження голови Тернопільської обласної державної адміністрації щодо забезпечення виконання Програми буде зобов'язано використовувати всіма структурними підрозділами ОДА, при розробці ДДП моніторингові показники та індикаторів, що свідчать про вплив на клімат, зокрема щодо обсягів викидів парникових газів (тонни CO2-еквіваленту), умовних забруднюючих речовин в атмосферне повітря (тис. тонн).
4	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)	Пункт «Біологічне та ландшафтне різноманіття» розділу 2	Додати опис територій Смарагдової мережі, наявних на території області; доповнити опис проєктованих (створення та розширення) територій та об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема, національного природного парку «Верхнє Побужжя»	Враховано	Смарагдові об'єкти - території, на яких зростають види рослин, мешкають або перебувають тимчасово види тварин та знаходяться оселища (біотопи), що охороняються Бернською конвенцією. У межах Хмельницької області до переліку об'єктів Смарагдової мережі Європи для України включено 8 природних територій: - національний природний парк «Подільські Товтри» (код UA 0000011, площа 261521,0 га); - Ізяславсько-Славутицький (код UA 0000123, площа 32329,0 га); - регіональний ландшафтний парк «Мальованка» (код UA 0000124, площа 16908,0 га); - Верхнє Побужжя (код UA 0000169, площа 13339,0 га);

1	2	3	4	5	6
					<p>- Барський - частина території (код UA 0000228, площа 2815,0 га);</p> <p>- Березнянський (код UA 0000229, площа 128,0 га);</p> <p>- Кузьминський (код UA 0000241, площа 1240,0 га);</p> <p>- Старосинявський (код UA 0000249, площа 518,0 га).</p> <p>Зокрема, на території національного природного парку «Подільські Товтри» охороняються шуліка чорний, зміїд, лунь очеретяний, лунь лучний, підорлик малий, сапсан, пагонич звичайний, деркач, журавель сірий, пугач, підковоніс малий, нічниця гостровуха, нічниця триколірна, нічниця велика, вовк, рогач звичайний, вусач великий.</p> <p>Рослини, віднесені до Додатку I Бернської конвенції: рябчик гірський, зозулинні черевички звичайні, сон великий, шиверекія подільська, змієголовник австрійський. Серед природних оселищ, що підлягають особливій охороні у Європі, це водні угруповання з водокрасом жабним, болотницею, прибережно-водні угруповання з домінуванням циперуса, степові угруповання, що формуються на вапняках; мезофітні угруповання, угруповання відслонень з домінуванням молодила та бородника; луки, чагарникові степи, термофільні ліси, ацидофільні діброви, букові ліси, грабові діброви.</p> <p>На території національного природного парку «Мале Полісся» та регіонального ландшафтного парку «Мальованка» охороняються такі види тварин: осойд, зміїд,</p>

1	2	3	4	5	6
				*	<p>орел-карлик, кібчик, сова болотна, дрімлюга, жовна сива, жайворонок лісовий, щеврик польовий, кропив'янка рябогруда, мухоловка білошия, сорокопуд терновий, вівсянка садова, бобер європейський, видра річкова, кумка червоночерева, черепаха болотяна, рогач звичайний. Серед рослин тут зафіксовано парило волосисте, юринея волошковидна, сон розлогий.</p> <p>Рідкісні біотопи на території об'єктів Смарагдової мережі: грабово-дубові ліси, соснові ліси, прибережно-водні чагарники, болота та трясовини, вологі луки, мезотроні, оліготрофні болота, термофільні ліси, ацидофільні діброви, заплавні ліси за участю вільхи та ясеня високого, рівнинні луки, сфагново-березові ліси, пустиці луки з домінуванням біловуса, водні угруповання з переважанням пузирчатки звичайної та хоттонії болотної.</p> <p>Об'єкти Смарагдової мережі дають змогу зберігати унікальні екосистеми Поділля, які є надбанням Хмельниччини та Європи загалом.</p> <p>У зв'язку із внесенням змін в діюче природоохоронне законодавство в частині обмеження господарської діяльності реалізувати створення в подальшому національного природного парку «Верхнє Побужжя» не можливо, тому проект створення національного природного парку «Верхнє Побужжя» відсутній.</p>

1	2	3	4	5	6
5	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)	Пункт «Біологічне та ландшафтне різноманіття» розділу 2	Зазначити, яким чином планується досягти показника заповідності згідно із Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385	Враховано	<p>Досягти показника заповідності згідно із Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 планується шляхом виявлення цінних представників флори та фауни на території Хмельницької області з подальшим оформленням наукових обґрунтувань та підготовки клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду у відповідності до Закону України «Про природно-заповідний фонд України».</p> <p>З метою збільшення площі природно-заповідного фонду та збереження цінних природних комплексів планується створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду із переліку зарезервованих для наступного заповідання. На даний час погодження надано по 11 територіях та об'єктах природно-заповідного фонду на території області.</p>

1	2	3	4	5	6
До Звіту про СЕО «Програма охорони навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021-2025 роки»					
1	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)		На підставі отриманої інформації зроблено висновок, що у Програмі та Звіті аналіз впливу ДДП на клімат, передбачений пунктом 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», не проведено. Рекомендовано використовувати документ Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо кліматичних питань до документів державного планування».	Враховано	Відповідно до Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування визначено, що у процесі реалізації проєктних рішень в атмосферне повітря надходитиме вуглекислий газ (CO2). Проте його кількість і короткочасність впливу не здатні змінити мікроклімат території. До того ж, у процесі будівництва короткочасний і локалізований вплив на мікроклімат буде в межах будівельних майданчиків. Заходи з пом'якшення (mitigation) та адаптації (adaptation) змін клімату згідно з Програмою включають: - запровадження системи моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря; - відомчий контроль викидів та режимно-налагоджувальні роботи на котлах; - заміну палинкових пристроїв котлів (технічне переоснащення) та реконструкцію котелень комунальних підприємств області; - збільшення (оновлення) рухомого складу електротранспорту; - оновлення рухомого складу автотранспорту, який працює на автобусних маршрутах; - будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з елементами дегазації та рекультивації існуючих полігонів твердих побутових відходів; - ліквідацію стихійних сміттєзвалищ.

1	2	3	4	5	6
2	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)	Розділ 8 Звіту	Розглянуто, окрім Проєкту, лише одну альтернативу, а саме нульовий сценарій. «Територіальна альтернатива» не розглядалася.	Враховано	<p>«Територіальна альтернатива». «Програма охорони навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021-2025 роки» розроблена на реалізацію регіональної екологічної політики та положень Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки. Оперативна ціль «Екологічна безпека та збереження довкілля» стратегічної цілі «Підвищення якості життя та збереження довкілля» спрямована на дотримання високих екологічних стандартів саме у Хмельницькій області.</p> <p>Заходи Програми щодо покращення якості атмосферного повітря та охорони і раціонального використання водних ресурсів мають територіальну прив'язку, тому їх реалізація на інших територіях є нерациональною, адже це може сприяти погіршенню стану атмосферного повітря та посилити зміни клімату (зміна логістичних маршрутів і відповідно додаткова витрата енергії та збільшення викидів продуктів спалювання вичерпного палива).</p> <p>Зміна території реалізації заходів Програми щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходів для боротьби зі шкідливою дією вод, охорони і раціонального використання природних рослинних ресурсів, збереження природно-заповідного фонду є недоцільною, оскільки це не вирішить проблем для запланованих у Програмі територій, а впровадження заходів на інших територіях буде малоефективним через відсутність урахування особливостей</p>

1	2	3	4	5	6
					місцевості. Заходи з розділів «Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища» та «Організація системи екологічного моніторингу довкілля» поширюються на всю територію області.
3	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля)	Розділ 9 Звіту	Інформація має бути приведена у відповідність до Порядку здійснення моніторингу виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272	Враховано	Заходи з моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, розроблено відповідно до «Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272. Екологічні індикатори для моніторингу виконання документа державного планування наведені в таблиці 11. Заходи з моніторингу наслідків виконання Програми включають збір (вимірювання), аналіз даних та співставлення із цільовими значеннями (гранично-допустимими концентраціями) по визначених Екологічних індикаторах моніторингу.

Підсумовуються усі отримані зауваження і пропозиції та обґрунтовується обрання саме цього проєкту ДДП у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, які розглядалися. * При наявності зауважень чи пропозицій, які обґрунтовано відхилено або частково враховано.

Директор Департаменту

Тетяна ДЗЮБЛЮК